

עם בוקרים בארצות-הברית

חליבה עם 3.8% שומן; 95 נקודות בדירוג הגר פני והיא מופיעה כ"נערת-השער" באחד הספרים על "שיפוט-בקר" בתור דוגמה משכנעת לפרה אידיאלית; ויש לה מספר בנות שאינן נופלות ממנה ובן "רפלקטור" שמו, שאביו הוא פר מפורסם מקנדה, "רפלקטור", זה ועוד מספר פרים אחרים משמשים כפרי רבייה של המשק. עובד מיוחד מטפל בפרי, מטפל בזרימה ומזריע את הפרות במשק ובהרבה חוות בסביבה הקרובה והרחוקה. הוא גם מקפיד זרימה ושולח לאגודות להזרעה שונות ולחיות. מסחר בפרי ובפרות לחלב נפוץ כאן ומקובל יותר מאשר בארץ. קונים ומוכרים לעתים קרובות ורק בקושי נתקלים בעדר שנתבסס במשך שנים על "קווי-דם" מקוריים משלו. משק וודבורן היה מייבא במשך שנים רבות פרות מקנדה וקונה ממקומות אחרים; ורק בשנתיים האחרונות, עם גילוייה והתפשטותה של משפחת "אינקה", הגיע לייצוב העדר ולהישג טיפוחי עצמאי. מבחינה זו עדר וודבורן נמצא עדיין בראשית דרכו. בואו של השופט לסיווג הבקר היה חג לכל הסביבה. השופט הגיע בצהריים ומיד התחילו לבוא שכנים, חוראים, כל בני הבית, כל העובדים וסתם סקרנים. השופט עובר מפרה לפרה, שזהה ליד כל פרה חמש עד עשר דקות, מסתכל בה מכל הצדדים, לפעמים הוא מבקש להוליד את הפרה מספר צעדים, לפעמים ממשש את העטין או בודק את רוחב הצלעות ואח"כ פוסק לה בהחלטיות רבה את מספר הנקודות המגיע לה, ואין מערערים על החלטתו. 4 פרות קיבלו למעלה מ-90 נקודות וזכו בציון של "מצויינת" וכן נמצאו "ראויות לציון". השיפוט ברפת השנייה, המסחרית, היה יותר פשוט ופחות חגיגי. גם הפריים נשפטו כמובן, והציון הגבוה ביותר היה 88. לשופטי הבקר יש עין חדה וכושר שיפוטי מצויין שנרכש בעשרות שנים של עבודה או הדרכה בגידול בקר. השופט חייב לא פעם להסביר את נימוקי שיפוטו והוא עושה זאת במומחיות רבה. אולם למרות הכל השיפוט הוא לא תמיד מדויק, את חיצוניותה של הפרה קובעים גורמים רבים

במשך שהייתי בארצות-הברית ביקרתי בהרבה חוות בקר, גדולות וקטנות, מפורסמות ופשוטות, מתקדמות ומפגרות. נפגשתי עם מגדלי הבקר המשובח ביותר ועם הפועל השכיר הפשוט, עם בעל החווה ועם המזריע. קצת רשמים מביקורים וסיורים אלה אני מביא לפניכם.

משק וודבורן

במשק זה 250 פרות, 5 פרים ומספר קטן של עגלות. כ-15 פועלים שכירים עושים את כל עבודות השדה והרפת. ההזנה מבוססת, כמו בכל האזור הזה של ארה"ב, על מרעה ומזון מרוכז בקיץ, ועל תחמיץ (תירס ועשבי מרעה), שחת ותערובת בחורף. המשק מעבד 2000—2500 דונם. הפרות מחולקות לשתי יחידות נפרדות. כ-200 פרות משוכנות ברפת גדולה אחת; נחלת בות במכון חליבה לא מוצלח ביותר ומקבלות טיפול שיגרתי, בינוני. 50 פרות אחרות, הנבחרות והמצטיינות, משוכנות ברפת נפרדת, בקיר-בת דירתו של בעל המשק, והן מקבלות טיפול, הזנה ותנאים מיוחדים. הגעתי לשם מספר ימים לפני בואו של שופט הבקר אשר עורך את הסיווג. במשך שבוע ימים עמדו שם ושפשפו וצחצחו וגזזו והברישו את הפרות המשובחות ואכן הן היו נקיות ויפות למראה.

בארה"ב מקובלים הרבה סוגים של שיאים והישגים אשר מתפרסמים בעתונות ובפרסומים רשמיים של הארגונים השונים. שיאים של תנור בות בחליבת פעמיים ושלוש פעמים ביום, בגיל שנתיים, שלוש וארבע, לפרות מבוגרות וזקנות; כן מפרסמים שיאים של דירוגים גופניים (לבנות פר מסוים) ושיאים של כושר טיפוחי להורשת כל התכונות הנ"ל. מחלקים מדליות כסף וזהב, פרסים ומקומות ראשונים בתערוכות בקר במדינות השונות ובתחרות ה"כל-אמריקאית". לכל בעל חווה ראוי לשמו יש פרה או משפחת פרות אשר זכו באחד מסוגי השיאים או ההישגים הנ"ל. למשק וודבורן ישנה משפחת "אינקה". היא עצמה פרה יפה בהחלט, בעלת גוף נאה, תנובה ממוצעת של 9000 ק"ג במשק 7 תקופות

זור שיש לו שוק טוב לחלב, פועלת אחת מהאגודות להזרעה המאורגנות והמסודרות ביותר שבארה"ב. מספר הפרות שהאגודה משרתת הוא 140,000, והמספר גדל משנה לשנה. האיזור הגדול מחולק לתשעה אזורים משנה, אשר מקבילים את הזירמה ופועלים באופן אוטונומי. כל ההזמנות מבוצעות באמצעות הטלפון, הממלא כאן את תפקידו במהירות ויעילות מפליאה. מדיניותם המוצהרת של מנהלי הקואופרטיב היא להביא למשקים „זירמת כל פר — כל יום“, והודות לזה יכול האיכר לבחור לפרתו את הפר הרצוי לו. דבר זה מסתדר על ידי הקפצת הפרים פעמיים בשבוע ושימוש בחומרי מיהול המאפשרים שמירת הזירמה הטריה לזמן ממושך יותר (גליצרין). האגודה כמעט שאינה קונה ובוחנת פרים צעירים, אלא מחפשת פרים מבוגרים שנבחנו בהרבעה טבעית והוכיחו את עצמם כמשובחים. תמורת פרים אלה משלמים מחיר מפולפל למדי ולא פעם הם מתאכזבים מהם. ספר הפרים המתפרסם כל שנה מכיל את כל פרי האגודה מכל חמשת הגזעים, והוא מכיל גם את תוצאות השיפוט הגופני של בנות הפר ולא רק את הנתונים על כושר ההנבה שלהן. מעבדה גדולה ומסודרת מקפידה זירמה למשלוח לאגודות אחרות ולמכירה חופשית וכן לשימוש ציבורי האגודה במקרה שאין אפשרות להקפיץ פר מסוים. אין הם מתכוונים לעבור לשימוש בלבדי בזירמה קפואה, כפי שנהגו במספר אגודות גדולות המשמשות אזורים נרחבים יותר. האגודה הזו מעסיקה 58 מזריעים. המכונות שייכות למזריעים והם מקבלים תשלום עבור הקילומטר רים שעברו, לצורך עבודתם. מספר החוות שהמזריע מבקר ביום נע בין 16 ל-20.

החווה הממוצעת

ענין רב עוררו בי החווה הממוצעת, האיכר הרגיל, פרותיו ומשקו. נתרשמתי מכל אלה בסירי רים עם אחד המזריעים של האגודה להזרעה, עם אנשי מחלקת ההדרכה לבקר של האוניברסיטה ועם בעלי החוות שאצלם שהיתי. בחווה הממוצעת הממוצעת מחזיקים מ-20 עד 30 פרות בתוך רפת סגורה בעלת עליית-גג ענקית לאח-

ושונים שלא תמיד אפשר להשתלט עליהם, והם משתנים מעונה לעונה, מיום ליום ואפילו משעה לעשה (כגון — רוות הזמן מאז החליבה האחרונה של הפרה). השיפוט נערך אחת ל-18 חודשים בערך על מנת לשפוט את הפרות במצביהן השונים (יובש, הריון גבוה, מיד אחרי ההמלטה וכו'). בכל אופן מהווה השיפוט מכשיר רב-ערך, כי באמצעותו אפשר להשוות בין פרות, אפשר לשפוט על ערכו הטיפוחי של פר מסוים בהורשת תכונות חיצוניות וכדומה.

חוות וולקר-גורדון

מה יש לספר ועוד לא סופר על משק ענק זה, החולב את 1650 הפרות שלו בקרוסלה ענקית במהירות של 300 פרות לשעה? מטפלים במשק זה ב-2800 ראשי בקר; מגדלי התחמיץ הם בעלי כושר קיבול של 2500 טון כל אחד וחפירות התחמיץ — של 5500 טון. כאן מייבשים את כל הכמויות העצומות של השחת שהמשק צורך בתנורי ייבוש גדולים; בתנורים אלה מייבשים גם את הזבל במשך כל השנה ומוכרים אותו במחיר לא קטן כלל. ההזנה היא סטנדרטית ואחידה כל השנה, ללא שינוי: תחמיץ, שחת ותערובת. התנובה הממוצעת — כ-4200 ק"ג לשנה לפרה עם 4% שומן; הפרות הן משלושה גזעים (הולסטיין-פרייז, שווייצר-הום וגרנסי). החלב נמכר בתור „חלב מאושר“, שאפשר לשותות אותו ללא הרתחה או פיסטור, ועל כן יש פיקוח רפואי וסניטארי חמור ביותר על הפרות, על המבנים ועל העובדים. במשך שלושים שנה היה זה המשק היחידי שטיפל במספר כה גדול של פרות במקום אחד. כיום שומעים וקוראים על מקומות שונים, בהם מתכננים וגם מפעילים חוות-בקר גדולות, שהבעלות על הפרות היא בידי איכרי הסביבה והן מוחזקות ונחלכות במי קום מרכזי, תמורת תשלום מסויים לכל ליטר חלב (Cow pools).

הקואופרטיב להזרעה מלאכותית של דרום-מזרח פנסילוואניה

בעיר לאנקאסטר, בתוך איזור חקלאי פורה ומבורך, בין חקלאים טובים ומתקדמים, ובאיר

להם צרות של שלשולים, לעומת זאת יש להם הרבה מקרים של דלקות-ריאה. ההזנה, כאמור, היא כלהלן:

1. תחמיץ תירס או עשבי-מרעה, שמחלקים ברפת מתוך עגלות יד. מגדל התחמיץ סמוך לרפת ואין צורך לצאת החוצה בחורף הקר, על מנת להוביל את התחמיץ.
 2. השחת, שעל הכנתה הטובה שוקדים, מקיידים ומקדישים מאמצים רבים, מאוחסנת בעליית הגג בכמויות גדולות.
 3. מרעה רב-שנתי, המצמיח עשבים ממינים שונים; ברוב המשקים הפרות רועות בחלקה אחת גדולה משך כל העונה, ללא מחזוריות. השקאת המרעה היא ללא כל השקעה והוצאה, כי הגשם יורד משך כל השנה.
- שעות העבודה בחווה — מרובות מאוד, מזריחה עד שקיעה, ביחוד באביב. וכולם טוענים שמחיר החלב — נמוך מדי; סדנא דארעא — חד הוא.

משק צימרמן

אין לכתוב על משק זה, שהוא אחד המשקים הטובים ביותר במדינה, בלי לספר קודם על בעלי המשק. לואי צימרמן האב, בן 69, הוא מייסד המשק ומנהלו עד היום. הוא חולב שלוש חליבות ביום, עובד בחווה לפחות 12 שעות ביום, בעל עין חדה, הבנה עמוקה ונסיון רב-שנים בגידול בקר משובח. גם אשתו, שהיא באר-תו גיל, חולבת שתי חליבות ביום, בזריזות ומומחיות של אחת בת 25. שניהם כמעט מחוסרי כל השכלה שהיא ואין להם כל מושג מהנעשה בעולם, חוץ מאשר בעולם הבוקרות, ואף זאת באורח אינסטינקטיבי בעיקר ותוך נסיון עצמי. ג'ו הבן, בתחילת שנות הארבעים, בוגר הפקולטה לגידול בקר באוניברסיטת פנסיל-וואניה; הוא „הראש“ של החווה, בעל ידיעות תיאורטיות ומעשיות רבות ביותר, ובעל אופקים וידיעה גם על עניינים שלא מתחום הבקר (כשחלכתי שם את הפרה „גולדה“, מיד הוא הזכיר לי שם שרת-החוף שלנו והתגאה בכך שהיא ילידת ארה"ב). גם הוא חולב בשלוש

סון השחת והמזון המרוכז. כרגיל יש במשק כזה מגדל תחמיץ — אחד או שניים, שניים-שלושה טרקטורים ומכונית אחת או שתיים. בכל מקום טרקטורים ומכונית אחת או שתיים. בכל מקום חולבים במכונות חליבה פעמיים ביום בלבד. על פי רוב חולבים במכונות מיטלטלות. לפעמים מותקן גם צינור חלב מהרפת לטנק ולעתים רחוקות מאוד מוצאים גם בית-חליבה מיוחד. ברוב המקומות הפרות אינן מגזע אחד. הרבה בעלי פרות הולסטיין-פריזיות מחזיקים גם מספר פרות גרנסיות להעלאת אחוז השומן, אבל ברבייה שומרים על „טהרת-הגזע“ של שני הגזעים. אחוז גבוה ביותר של מבכירות מזריעים בזירמת פרים מגזע בשר (אנגוס), כדי להקל על ההמלטה (בני כלאיים אלה קטנים יותר עם הלידה, אך מוסיפים אח"כ יפה על משקל גופם). לרוב מזריעים את המבכירות בגיל צעיר מאוד, 14—16 חודש. אחוז הפוריות גבוה מאשר אצל לנו: 72% מהפרות מתעברות מהזרעה ראשונה. בהרבה מקומות יש מעלית להוצאת הזבל מן התעלות (הזבל מוצא ישר לשדות); „פורקרי התחמיץ“ האוטומאטיים נדירים יותר. משתמר שים הרבה מאוד בנסורת-עץ כחומר רפד, ובתחילת מאי יוצאות כל הפרות למרעה ומכונסות ברפת רק לחליבה ולאכילת מנה קלה של תערור-בת. שהיא כרגיל הרבה יותר יקרה מאשר המספוא הגס.

חדרי החלב, שהם כולם בנפרד מן הרפת, נקיים תמיד למופת. מכונות החליבה, הדליים, הכדים או הטנק — הכל נקי ומצוחצח. על הקיר — תעודות רבות ממוסדות פיקוח שונים על בדיקות שחפת וברוצלוזיס, על פיזול הטנק לחלב ועל בדיקות סאניטריות חמורות מאוד שנעשות על ידי מפקחים מטעם המדינה. אין נוהגים כמעט לחטא את מכונות החליבה בין פרה לפרה בשעת החליבה, אבל רוחצים את הפרות במטליות נייר, אחת לכל פרה, ואחרי השימוש זורקים אותן. יש הרבה צרות מדלקות עטין, ועל אף המחקר המסועף והתרופות החדשות המופיעות מדי פעם, עוד רחוקים גם כאן מפתרון.

הזנת העגלות היונקות — כמו אצלנו. אין

1. הזנה משובחת. בראש וראשונה — ענין השחת. את מרבית השחת הם קונים ממשקים אחרים, ורק את המשובחת ביותר, ולא חשוב המחיר שמשלמים תמורתה. השחת היא ממינים שונים: מאספסת, מעשבי מרעה, מתלתן ועוד; שש או שמונה פעמים ביום מגישים שחת במנות לא גדולות; מה שמשתיר — מוגש לפרים. תחמיץ אובסים רק בחורף ובכמויות לא גדולות. למרעה מוציאים רק לחמש—שש שעות ביממה. הפרות בעלות תנובת חלב הגבוהה — אינן יוצאות למרעה כלל; ההליכה מעייפת אותן והן ניזונות בשחת ובתערובת בלבד. תערובת נותנת נים בכמויות ניכרות, הרבה יותר מהמקובל בארה"ב, עד 15—20 ק"ג. התערובת היא משני סוגים — אחת רגילה, כמו אצלנו, שנייה — גסה, מצורפת מפתיתי תירס וגוללות; לכל פרה מנה לפי התיאכון ולפי המצב הגופני שלה ולא דווקא לפי כמות החלב. את הפרות אין להריץ וביציאה למרעה עוצרים אותן לבל תמהרנה יותר מדי. אחרי החליבה עליהן לרביץ, פרה שאינה רובצת — בודקים את הטמפרטורה שלה.

2. טיפול רפואי משובח: כל פרה שמגלה סימן כל שהוא של חוסר-נחת, מיד מודדים את חומתה. כל רבע עטין, שנראה שונה במקצת מהמצב הנורמאלי, מביא מיד לזריקת פניצילין לתוך הגוף (הם אינם בוטחים בשטיפות העטין בפני צילין). דלקת-עטין, שתפרוץ חלילה — מיד מזכים את הפרה במספר זריקות, ובין היתר, לפעמים, גם בזריקת אוקסיטוצין, כדי לאפשר הרקה מושלמת של העטין. את בדיקות ההריון, כאמור, מבצע הבן בעצמו וכן גם את שטיפות הרחם, במקרים מיוחדים. כל פרה בתאנתה מורדת מספר פעמים, כל כמה שעות, ולמרות זאת מופיעים קשיים בהתעברות; יתכן שזה בגלל ההפסקה הארוכה שבין המלטה להזרעה.

3. החליבה. את החליבה מבצעים שלושה עובדים: אחד רוחץ את העטינים, מרכיב ומוריד את המכונות, אין "עוזרים" למכונה להוציא את החלב עד הסוף; מניחים שזה הורס את תאי הפרשת החלב. שני העובדים האחרים, "גומרים" את החליבה בידיים וחולבים גם מספר פרות שלפני ייבוש, בידיים! אלה שוקלים את החלב ורושמים

החליבות, לוקח זירמה מאחד מחמשת הפרים שברשותם, נוסע למשקי הסביבה להזריע פרות, לפעמים חמש-שש ביום ובמרחק של חמישים קילומטר. מבצע את כל ההזרעות במשק שלו וכן מוטל עליו כל הטיפול הרפואי המדוקדק והחמור (כולל בדיקות הריון, שטיפות-רחם, זריקת קות וכד.). הוא מנהל את ספר העדר והרשימות הרבות ואת חליפת המכתבים שיש לו עם אנשים מכל קצווי ארה"ב ובארצות חוץ. ידע על פה את שושלות היוחסין של כל פרותיו, עד דור חמישי. העובדים מהחוץ הם שני פועלים שכירים ונער מבין"ס תיכון שבא אחרי הלימודים.

איך הרפת עצמה, אחרי כל ההקדמה הזו? אתה נכנס לרפת קטנה למדי, אפלה ולא נקייה במיוחד, ללא אף אחד מחידושי הטכניקה של השנים האחרונות; החלב מרוכז בכדים ולא בטנק; הזבל מן התעלות מוצא בקרונית, כמו במזרע לפני 15 שנים. כלובים ומבנים מטים לנפול לעגלות, לעגלים ולפרים. גדרות עץ עתיר קות, עמדות הקפצה לפרים שפחד לעמוד לידן. העתק מדויק של "החוזה הממוצעת" כפי שתיראתה קודם לכן. אבל הפרות!! גדולות ויפות ונקיות, בעלות גוף ועטין אידיאלי ושופעות כמויות פאנטאסטיות של חלב. בעדר כ-40 פרות, הפרות כולן בביקורת החלב של "פנקס האלופות" (Advanced Registry), ובמשך תקופת שהותי שם בא מבקר חלב אחד ששקל את תנובת החלב של חלק מן הפרות במשך 72 שעות!! לפני הרכבת המכונה לפרה — הסתכל לתוך הדלי — אם לא השאירו חלב מן הפרה הקודמת. אחרי כל חליבה בדק את אחוז השומן ורשם את זמן החליבה המדויק לכל פרה. שבוע אחריו בא מבקר שני שעשה אותו דבר ליתר הפרות. 60% מן הפרות הניבו למעלה מ-30 ק"ג, 6 פרות מעל 40, השיא היה — 48 ק"ג. התנובה השנתית הממוצעת מגיעה בקירוב ל-8000 ק"ג חלב לפרה לשנה. הדבר היחיד שאנו בארץ לא היינו רואים אותו בעין-יפה זהו — דחיית ההזרעה של פרותיו עד ל-6—8—10 חודשים אחרי ההמלטה, והזדוות לזה יש להן תקופות יובש ו"הכנה" ארוכות.

במה הם מסבירים את הצלחתם?

עשויים להבשיל הישגים מקצועיים, המעוררים התפעלות וכבוד. בכל המקומות בהם ביקרתי קיבלונו בסבר פנים יפות וגילו התעניינות רבה, ויחד עם זה חוסר ידיעה מוחלט על הנעשה בארץ במקצוע גידול הבקר. ספר הפרים (הבלתי-מעודכן) והי-חברות שתורגמו לאנגלית עוררו עניין והת-פעלות. סבורני שרצוי לפרסם מדי פעם חומר אינפורמטיבי על גידול הבקר בארץ, באנגלית, כדי שמגדלי הבקר בארצות בקר מובהקות, כגון: ארה"ב, ניו-זילנד ואנגליה יוכלו לקבל מושג על הנעשה אצלנו. הרי מצאנו כתוב: "שלח לחמך על פני המים, כי ברב הימים תמצאנו". אלה"ב—מזרע
אלי סמפון

את הכמות יום-יום. כל תנודה בתנובה היומית מעוררת תשומת-לב ופרה שיוורדת פתאום מתנור בתה מקבלת טיפול מיוחד. כל אחד חולב את הפרות הקבועות שלו, ואין מחליפים את הידיים. 4. רביית קרובים. מחזיקים במשק מספר קטן של פרים וכל העדר הוא למעשה מקרובי משפחה. אין מזווגים קרובים מדרגה ראשונה, כגון אח עם אחות או אב עם בתו וכדומה, אך מוצא כל העדר, מזווגי קרובים. כל העגלים שנולדים במשק זה נמכרים לרבייה וזהו מקור ההכנסה העיקרי, ולא כמויות החלב הגדולות שיוצאות לשוק. אני סבור שמשק כזה, יכול לשמש כדוגמא מופתית לכך כיצד צירוף נכון של ניסיון וידע

תצוגת בקר בתחנה לחקר החקלאות

ב-7.6.59 התקיימה במשק המקנה של התחנה לחקר החקלאות תצוגת פרות מעדר התחנה, כשהן מרוכזות, קבוצות קבוצות, לפי מוצאן. בראשונה הן הוצגו לפי מוצאן מהאב ואחרי זה — כאחיות מאם אחת, כשלידן הוצבה גם האם. מטרת התצוגה היתה לבחון את מידת השפעתם של ההורים על עיצוב האקסטריאור של הצאצאים. עם פתיחת התצוגה העלו ד"ר רענן ולקני ומר סולר את הבעיות המיוחדות שברצונם לעורר בפני המבקרים. לדעת עורכי התצוגה הגיעה השעה להפנית את תשומת לב המטפחים בארץ לשיפור המבנה של הבקר שלנו. הם ציינו שהושגה התקדמות יוצאת מגדר הרגיל בהגברת כושר ההנבה של בקר החלב בארץ, אולם טיפוח המראה היפה והתכליתי של פרת-החלב שלנו הוזנח לחלוטין, ואין להשלים עם זאת כיון שהפרה בעל מבנה גוף יפה וסימטרי מבוקשת בחוגי הבוקרים בעולם, והיא גם מביאה הכנסה גדולה יותר לבעליה כשמוציאים אותה לשוק כבהמת רבייה גזעית. באופן מיוחד הודגשה חשיבות טיפוח העטין הסימטרי, שיהא נוח לחליבה המיכאנית שמתפשטת בקצב מהיר גם בארץ. על המבקרים בתערוכה, רובם אנשי מקצוע וותיקים, מוטל היה להסתכל במוצגים ולהתרשם ממידת השפעתם של ההורים, ובמיוחד ממידת השפעתו של האב-הפר, על עיצוב מבנה הגוף של הצאצאים. מסופקני אם היה זה באפשרותו של המסתכל במוצגים להגיע למסקנה כלשהי בשאלת טיב ההורשה של פר זה או אחר לגבי תכונות גופניות מסויימות. הסיבה לכך — המספר המועט של המוצגים, ואף אלה — בגילם שונים ובמצבים שונים (לגבי הריון, תאריכי המלטות וכדומה). מרבית הפרים הוצגו לא יותר מ-3-4 בנות לכל פר, ורק מהפר "שרביט" הופיעו 10 בנות, ומ"איתן" — 7 בנות. כדי להגיע למסקנות פחות או יותר ברורות, הרי יש הכרח, קודם כל, להגדיר ולשרטט את "מטרת" הטיפוח, תוך ציון התכונות הגופניות האידיאליות של הפרה הישראלית, ורק אז אפשר יהיה לערוך מבחני הפרים על יסוד בחינת מאות הצאצאים שלהם, החל מהלידה ועד לגיל ההמלטה הראשונה. יתכן שלשם ביצוע מבחן מדויק יותר יהיה צורך להנהיג גם כאן, כבהולנד, נטילת מידות הגוף של מרבית הצאצאים בגיל ההתבגרות. עם סיום התצוגה לא נערכה שיחת סיכום, אולם התקיימה חליפת רשמים ערה בין הנוכחים בשעת ההסתכלות בבהמות. אף לא אחד מהמבקרים הניח שאמנם ניתן להסיק מסקנות כל שהן לגבי טיבו של פר זה או אחר בתצוגה כה מצומצמת, אולם מתקבל על הדעת שכולם נשתכנעו בדחיפות הפעולה לתיקון המצב בשיטות הטיפוח שלנו, ואין עוד כל אפשרות להתעלם מבעיית שיפור האקסטריאור של פרת-החלב שלנו. חשוב היה, לדעתי, שההתאחדות והאגודות להזרעה במיוחד, יטילו על עצמם את החובה לעשות את הצעדים הראשונים בכיוון זה, כי הרי אין לקוות בתנאים הקיימים בארץ ליוזמה פרטית של מטפח בודד. והצעד הראשון צריך להיות: בחירת או מינוי וועדה מקצועית ארצית להגדרת הטיפוס הרצוי של פרה ישראלית-פריזית, וכן בחינת מהות ההורשה של הפרים המפורסמים ביותר, הפועלים בארץ, ואשר זרעם מופץ בממדים רחבים ביותר.